

ויקיפדיה

חנן בן ארי

מילים: קרן פלס וחנן בן ארי

לחן: חנן בן ארי

כמה נוח לזרום עם המוח בהתניות אוטומטיות שלא דורשות לטרור
רק לתייג ולנבוח, להסית ולזבוח לאילי הרייטינג אייטמים בכל הכוח
הכול כבר מסודר לנו בראש מגירות-מגירות
לא ניתן למציאות להפריע לנו לראות
שכל שמאלני הוא בוגד, כל ערבי מחבל מתאבד
כל חרדי הוא שודד וכל המתנחלים רצחו את רבין
כל תל אביב טבעונית, כל נתיבות מסורתית עממית,
כל הדתיים פרימיטיביים עם ציצית ועל הדרך מחקו את דארווין.

אל תכלאוני בשום כלוב
אל תסכמו אותי בוויקיפדיה
אני הכול, אני לא-כלום
אור אינסוף לבוש בגוף
אז אל תכלאוני בשום כלוב

תקראו לי דון קישוט שמעז לקרוא תיגר
שימו לי פרס על הראש וגיליוטינה בכיכר
השדים זמנם עבר והמלך הוא עירום
תמחקו את כל מה שידעתם עליי עד היום
לא אני לא המתנחל, לא נציג של אלוהים
לא דוס שמדיר נשים, לא גשר בין המגזרים
יישרפו המגזרים, תשרפו דעות קדומות
לכל אחד יהיה סיכוי לכתוב את הסיפור שלו
כי אם הכול גלוי וידוע מראש קלישאות-קלישאות
לא ניתן למציאות להפריע לנו לראות
שכל מזרחי מקופח, כל חילוני הוא כופר מלוכלך

כל הנשים למטבח וכל הרוסים הרוסים על סטאלין
כלו כבר כל הקיצים, כל חבר כנסת קופה של שרצים
כל האתיופים רצים ואלו שלא שרים עם רייכל

אל תכלאוני בשום כלוב
אל תסכמו אותי בויקיפדיה
אני הכול, אני לא-כלום
אור אינסוף לבוש בגוף
אז אל תכלאוני בשום כלוב

עוד יבוא יום...

יום יבוא ולא תכלאוני בשום כלוב
לא תסכמו אותי בויקיפדיה
אני הכול, אני לא-כלום
עירום באתי ואשוב
אז אל תכלאוני בשום כלוב
לא תכלאוני בשום כלוב

[מילים מתוך שירונט](#)
[סרטון השיר: חנן בן ארי- ויקופדיה](#)

הצעה למערך שיעור

רמה: מתקדמים
גיל: תיכון

הקשר: #הבחירות בישראל, #יום העצמאות, #החברה הישראלית
משך הפעילות: שיעור עד שלושה שיעורים

חשוב! רצוי לשתף את הנהלת בית הספר בתהליך הוראה-למידה סוציו-פוליטי כזה, בעיקר לפני פרסום תוצרי התלמידים ברחבי בית הספר או מחוצה לו.

שלב ההכנה: לשיעורי בית כהכנה לקראת השיעור
הצעה 1: אפשר לתת את שאלות 1, 6 ו-7 ואת רשימת מילות המפתח.
הצעה 2: אפשר לתת **תמונה** שממחישה מהי דעה קדומה או התנייה חברתית ולשאל: כל האנשים בתמונה רוצים להיות מורים אבל רק את האיש הזה בוחרים. למה?
העזרו בתבנית הזו: "אנשים חושבים שכל ה... הם..."
השתמשו במילים...

שלב א - שיחה מקדימה לפני השמעת השיר והצפייה בקליפ
(להפעלת ידע קודם ולהקניית אוצר מילים חדש)

במליאה:

1. שואלים: לפי מה שאתם יודעים: אילו קבוצות חברתיות-עדתיות-דתיות קיימות בחברה הישראלית, אילו **מגזרים** קיימים בחברה הישראלית? (עורכים רשימה על הלוח. תוך כדי מקנים את/נזכרים בשמות המגזרים בעברית. כדאי להביא תמונה לכל קבוצה להמחשה ולהדביק על הלוח/קיר לצד שם הקבוצה.)
2. אומרים: בשיר "ויקופדיה" חנן בן-ארי מדבר על קבוצות, מגזרים בחברה הישראלית.
3. קוראים יחד עם התלמידים את רשימת המגזרים בחברה הישראלית מהטבלה. אומרים: חנן בן-ארי אומר בשיר שכשאנחנו חושבים על האנשים בחברה הישראלית "**הכל מסודר לנו בראש, מגירות-מיגרות. לא ניתן למציאות להפריע לנו לראות.**" מה אתם חושבים, למה הוא מתכוון? (כדאי לכתוב את הציטוט על הלוח.)
4. תוך כדי השיחה, מציגים את מילות המפתח הבאות, כותבים אותן בהדרגה על הלוח ומכוונים את התלמידים לומר שוב/להרחיב את התשובה שלהם בעזרת המילים:

דעה קדומה - איך יודעים שמדובר בדעה קדומה/סטיגמה? (תשובה אפשרית:

כשאומרים "כל ה _____ הם _____")

קלישאה

התנייה אוטומטית

מגזר

כלוב

לתיג

+ מילים נוספות שעשויות להיות חדשות לתלמידים שלכם

בקבוצות:

5. תלמידים משוחחים: איך המילים: **דעות קדומות, קלישאות, התניות אוטומטיות (automatic)**

(conditioning) קשורות זו לזו?

6. תלמידים משוחחים וכותבים את הדעה הקדומה על כל קבוצה בטבלה - לפי הידע הקודם שלהם. (בשלב זה אין צורך להרחיב. התלמידים ישלימו את המידע החסר בעזרת השיר ובמהלך הדיון בעקבות השיר).

שלב ב - צפייה והאזנה לשיר ופענוחו חנן בן ארי- ויקופדיה

מאזינים פעם אחת או שתיים (לפי הצורך) במליאה, בקבוצות או לבד.

מעודדים את התלמידים להשתמש במילות המפתח במהלך השיחה סביב השיר.

1. שאלת מטלה ראשונה למיקוד האזנה: מנחים את התלמידים להאזין ולכתוב תוך כדי הדעה

הקדומה/הסטיגמה על כל קבוצה לפי השיר בטבלה הבאה (ראו דף עבודה לתלמידים בסוף המסמך).

הדעה הקדומה על המגזר		מגזרים בחברה הישראלית
לפי השיר?	מה אני יודע?	
		שמאלניים
		ערבים
		חרדים/"דוסיים"
		מתנחלים
		תל-אביביים
		דתיים
		מזרחיים
		חילוניים
		נשים
		רוסים
		חברי כנסת
		אתיופים

2. אחרי האזנה/ות, מבהירים יחד במליאה את הדעות הקדומות המיוחסות לכל קבוצה.

3. בקבוצות, מאזינים שוב לשיר או קוראים את השיר כאשר שאלת המטלה להאזנה/קריאה הנוספת היא: מה חנן בן-ארי מבקש מאיתנו לעצמו? (רמז: סמנו את המילים: **אַל, אַנִּי, עֲלִי** ואת הפעלים שמסתיימים בסיומת: **נִי**.)

4. מה חנן בן-ארי מבקש מאיתנו באופן כללי? סמנו את המשפטים המרכזיים. (רמז: קראו את הבית השני)

5. במליאה, מה המסר שחנן בן ארי מנסה להעביר לחברה הישראלית ולחברה בכלל? איך שם השיר "ויקופדיה" קשור למסר?

6. מה אתם חושבים על המסר הזה? מסכימים? לא מסכימים?

אפשרות הרחבה: קראו את [התגובות](#) של הקהל הישראלי לשיר. עם אילו תגובות אתם מסכימים? לא מסכימים? למה?

שלב ג - הצעות לדין בעקבות השיר

1. ישראל ואנחנו:

- a. איך השיר הזה קשור אלינו - החברה היהודית באמריקה (או במדינה שלכם)?
- b. מהן הדעות הקדומות שיש לנו על החברה הישראלית?
- c. מי לדעתכם אחראי ליצירת התגיות, הדעות הקדומות האלה? מה החלק שלנו בשימור הדעות הקדומות? מה החלק של המדיה? של _____?
- d. מה התפקיד/האחריות שלנו? מה אנחנו יכולים לעשות כדי לשנות את הדעות הללו?

3. החברה שלנו:

- e. מהן הקבוצות שקיימות בחברה האמריקאית/בחברה שלנו או בבית הספר שלנו?
- f. מהן הדעות הקדומות שקשורות לכל קבוצה?
- g. מאין הן נוצרו? מה מקורן ההיסטורי?
- h. מי משמר אותן? איך?
- i. מה התפקיד/האחריות שלנו? מה אנחנו יכולים לעשות כדי לשנות את המצב הקיים?

שלב ד - יצירה אותנטית ומשמעותית בדיבור או בכתב בעקבות השיר (מחאה חברתית משנה עולם)

אומרים: אחת הדרכים להתמודד עם אי צדק חברתי היא להביע מחאה - בכתב, בעל-פה או דרך יצירה אומנותית - ופירסומה בתקשורת הכתובה או הדיגיטלית ובמדיה החברתית. הנה כמה אפשרויות:

1. כתבו או הקליטו הודעה לחנן בן-ארי. הביעו את הדעה שלכם על המסר של השיר [בחנן בן ארי](#) - [הדף הרשמי](#) או הוסיפו פוסט תגובה ביו-טיוב: [תגובות](#).
2. צרו קשר עם חנן בן ארי וראיינו אותו. הכינו רשימת שאלות מראש. אחרי הראיון כתבו את הראיון ופרסמו בדף הרשמי שלו או במקום מתאים אחר.
3. כתבו את השיר המקביל לחברה שבה אתם חיים.
4. כתבו מאמר קצר על דעות קדומות על החברה הישראלית מנקודת המבט שלכם. היעזרו בשיר.
5. אחר: _____ (תלמידים יכולים להציע את הסוגה, ערוץ התקשורת והמקום המתאים לפרסום היצירה שלהם).

ראו הצעות לפרסום העבודות בחלק "הצעות לקישור הלמידה שנעשתה בכיתה לעולם האמיתי מחוץ לכיתה" בעמוד הבא.

הצעות נוספות למורה:

- מעודדים את התלמידים לבחור את דרך ההבעה שלהם מההצעות לעיל או להציע חלופה מתאימה לפי העדפותיהם ובהתאם לרמת העברית שלהם.
- תלמידים יכולים לעבוד ביחידים, בזוגות או בקבוצות.
- מנחים את התלמידים להשתמש במילות המפתח החדשות ומסייעים לתלמידים בהפקת תוצר איכותי מבחינת התוכן והארגון, העושר הלשוני והדיוק.

- תלמידים יכולים להיעזר זה בזה במהלך הכתיבה ולקבל משוב עמיתים על התוכן והארגון, העושר הלשוני, הדיוק (והשטף - אם מדובר בתוצר בעל-פה).

שלב ה - העשרה

1. קראו בפייסבוק וביקיפדיה על החיים של חנן בן-ארי.
2. קראו את השמות של השירים שהוא כתב/שר.
3. האזינו ל 2-3 שירים של חנן בן-ארי. התייחסו ל:
 - a. מוסיקה וקצב (האם זו מוסיקה דתית, מודרנית, ישראלית או _____?)
 - b. מילים (מאין הן לקוחות? מה הן מזכירות לכם?).
 - c. תכנים (על מה הוא כותב? מה חשוב לו? מה המסרים?)
4. שוחחו:
 - את מי חנן בן-ארי מייצג בחברה הישראלית? את מי לא? הסבירו.
 - את מי השירים שלו מייצגים בחברה הישראלית? את מי לא? הסבירו.

הצעות לקישור הלמידה שנעשתה בכיתה לעולם האמיתי מחוץ לכיתה:

1. שרים את השיר בכינוס בית ספרי במסגרת חגיגות יום העצמאות.
2. מציגים את תוצרי התלמידים ביום העצמאות במקום מתאים בבית הספר: בכניסה לבית הספר, בספרייה, באתר בית הספר או בקהילה (בית כנסת, JCC) או בכל מקום מתאים אחר.
3. מפרסמים את יצירות התלמידים ברשת. למשל, אפשר לנסות לשלוח לאתרים ישראליים כמו [המכון הישראלי לדמוקרטיה](#) [מחלקת קשרי ממשל](#) או לכתוב בדף הפייסבוק של אנשי ציבור בישראל כמו השר/ה לשיוויון חברתי.
4. אחר _____

שלב מסכם - רפלקציה

- משוחחים במליאה או מבקשים מהתלמידים להתייחס בכתב לתהליך הלמידה ולתובנות. אפשר להיעזר בשאלות הבאות:
- מה למדתם מהשיר על החברה הישראלית שלא ידעתם קודם?
 - מה למדתם על השפה העברית? במה קודמתם בשפה העברית?
 - מה למדתם על עצמכם? על החברים שלכם? החברה שלכם?
 - מה אהבתם בשיעור/ים הזה/האלה?
 - מה היה קשה? מה/מי עזר לכם ללמוד?
 - אחר _____

אשמח לשמוע את דעתכם על מערך השיעור ולקבל דוגמאות מהתוצרים והרפלקציות של התלמידים שלכם ב estygo@gmail.com או בקבוצת הפייסבוק שבה מצאתם את המערך הזה. תודה ובהצלחה! אסתי

ויקיפדיה

חנן בן ארי

מילים: [קרן פלס](#) ו**חנן בן ארי**

לחן: [חנן בן ארי](#)

הדעה הקדומה על המגזר		מגזרים בחברה הישראלית
לפי השיר?	מה אני יודע?	
		שמאלניים
		ערבים
		חרדים/"דוסיים"
		מתנחלים
		תל-אביביים
		דתיים
		מזרחיים
		חילוניים
		נשים
		רוסים
		חברי כנסת
		אתיופים